

ВАСКРШЊА ПОУКА

2026.

МИСЛИ У ТОКУ ВЕЛИКОПОСНЕ НЕСАНИЦЕ

По чему се разликује несаница у току Великог поста? Као прво, уз чај који те смирује више не можеш да мезетиш сендвич с кобасицом. Као друго, мисли које човеку падају на памет нису нимало обичне, већ великопосне.

На пример, због нечега ми пада на памет Мојсије. Он је 40 година водио народ Божји по пустињи очекујући да коначно схвати да је Божји. Међутим, Јевреји су се увек одликовали задивљујућим неразумевањем и неповерљивошћу... Свако од грандиозних чуда Божјих свакога је могло уверити у посебно покровитељство Одозго, само не Аврамове потомке. Какви су још докази били потребни после чудесног бекства из Египта, преласка преко Црвеног мора и избављења од фараонове војске? Међутим, Јевреји су као размажена деца поново и изнова викали: „Гладни смо! Жедни смо! Хоћемо кући!“

Увек то чујем кад идем с малишанима у зоолошки врт или негде другде. Сироти Мојсије! Врло добро разумем његов поступак, кад је сишао са планине Хорив, а у табору види!... И мени често на путу до зоолошког врта пада на памет да узмем мач и да на фронтле исечем и лавове, и медведе, и јарчеве. Посебно јарчеве.

Ах да, још сам једну ствар заборавио: „Иде нам се у ве-це!“

Узгред речено, сматрам да сви продавци кокица и шећерне вуне заслужују посебну захвалност. Хвала вам, пријатељи! Ви измученим родитељима дарујете десет, па и читавих петнаест минута мира! Занимљиво је, о чему ли је размишљао Мојсије гледајући како његови мучитељи прикупљају небеску ману?

Четрдесет година је несрећни Мојсије водио народ по пустињи чекајући да се оствари пророчанство Божје и да последњи непокорни оде на други свет. Зато ме увек помало боли кад читам редове о чуду с водом из камена и о тадашњем Мојсијевом паду. Па излудели су човека!

И уопште, криво ми је због Мојсија. Није ушао у Земљу обећану, не зна се где му је гроб, чак и служба у Цркви овом великом пророку и боговидцу није означена као празнична, односно, најмања је по црквеном уставу. Како то?! Али чврсто сам уверен у то да је у Царству Небеском пророк Божји добио почести у складу са својим трудом. Моли се за нас, угодниче Божји, да и ми без искушења пређемо свој пут!

Велики пост је наша пустиња. Христов Васкрс је Обећана земља. Дух нас упорно води напред, 40 година и 40 дана поста. Тело и душа се јако противе духу. Тело цичи: „Хоћу препелице!“ Душа саблажњивим шапатам моли за разоноду. Дух – наш лични Мојсије – покушава да васпита (или да сломи?) тело и душу, да преформатира грешне жеље у жудњу за истином и благодаћу.

Душа се прави да се смирила и чека да се Дух попне на планину Хорив ради богоопштења. И онда у табору ума започиње мисаона борба – управо у подножју планине. И док Дух не сиђе с врха ума у дубину срца и док мачем Исусове молитве не покоси непокорне, неће бити никакве вајде.

Тело је и те какав пајташ душе. На све начине трује великопосни подвиг. Као Датан и Авирон, стално покушава да оспори првенство Духа. Шта да се ради! Морамо га мучити глађу. Сваки дан проведен у пустињи овог поста ставља нам на знање једну ствар: наш стари човек треба да умре тамо. Тада ће обновљени прећи реку Јордан и ући ће у земљу обећане Пасхе.

Или, на пример, цар Давид. Па човек је имао све, а учинило му се да има мало. Али зар ми не поступамо исто? И три пута једеш, и пет, и све ти је мало! И жела је мало, и забаве је мало, и... других задовољстава.

Како могу да осуђујем кад сам и сам незасита утроба? То се само на почетку поста, и то ујутру, лукаво тело прави наивно: „Мени је, вели, доста само мало каше, и то је све.“ А у току дана умилно вели: „Па додај још само мало куваног поврћа, испосниче мој мили.“ И дух, сломљен сладуњаваошћу обраћања, изволева да дода још пар кашика. И док је друга кашика још увек у устима, тело истиче своју дрску зверску њушку и виче: „Хоћу још! Још! Још!“

Исто је и у свему осталом. Ноћ је време откровења. То сведи имају света откровења. А мени се, нажалост, откривају разновразне глупости.

Већ замишљам како моји православни читаоци у коментарима с прекором климају главом и говоре: „Ај-ај-ај, а још је свештеник!“ На то могу да одговорим само једно: овај текст је написан за грешнике. Праведнике упућујем да проучавају позновизантијску антропологију у исихастичким делима светитеља Григорија Паламе.

Дакле, ноћу се нарочито јасно показује да смо сви људи. Преподобном Јовану Колову је, док је још био искушеник, било потребно да проведе ноћ на студени да би то схватио. У породици с више деце то је јасно и без смрзавања. Али и у породици с „мало деце“ која се обично угнезди у малом стану, то није тајна иза седам печата.

Сви смо ми обични људи с необичним бубицама у глави. И шта је Велики пост ако није грандиозно истеривање самих ових бубица? Читајући Библију својој деци поново и изнова схватам да нас цела историја од Адама до Христа учи смирењу, истина, углавном теоретски и на негативном искуству. Историја од Христа учи нас већ оваплоћеном, позитивном и практичном смирењу. Чини ми се да сваки човек у свом животу такође пролази све фазе ове библијске науке. Почињемо одмах од изгнања из Раја, од египатског ропства неверја. Долазак Богу из атеизма с чудима и силом је исход из Египта у Обећану земљу. Неофитство је Јудејско царство под управом цара Давида и Соломона. А сад смо у дугом вавилонском ропству. Можда и због овог разлога у току Великог поста појемо о вавилонском ропству?

Како је све изгледало лако под владавином цара Давида! По молитви је киша почињала и престајала да пада, аутобуси нису долазили по реду возње, страсти су се повлачиле, демони су бежали с крицима! Чинило се, још само мало и биће време да се иде у пустињу.

Да ли сам тада могао знати да је то аконтација и бесплатна дегустација благодати?... Сад да бих стекао бар неку кап морам да проливам зној, сузе и крв. А ако ниси спреман да их пролијеш, претворићеш се у стуб од соли. Мртви стуб вере. Споменик новозаветном фарисеју.

Човек је у вавилонском ропству схватио главну ствар: он је нико и ништа. Као што света три младића не иду спремно у пећ зато што су сигурни у Божју помоћ. Они смирено кажу да иако Господ има моћ да их спаси Он то можда неће учинити због њихових грехова.

Ова свест о свемоћи Божјој и сопственој недостојности и ништавности пред Њим је главно достигнуће уцрковљеног човека. Атеиста не зна за њега, не зна ни онај ко само повремено свраћа у цркву, није га осетио ни неофит. Оно се рађа из искуства падова и устајања.

За 40 година у пустињи је преко Мојсија учињено мноштво чуда, али она нису уразумила многе људе, и они су помрли не смиривши се. За 40 дана Великог поста и ми се више пута срећемо с испољавањем Божанске благодати, како споља, тако и у себи. И то треба да нас научи само једном – свести о сопственој ништавности и величини Божјој.

Ако је наш живот школа смирења и љубави, Велики пост је курс за стручно усавршавање. Свака исповест је колоквијум, а молитва је домаћи задатак. Испит ће бити на Васкрс.

Спремајмо се заједно.

Свештеник Сергије Бегијан
Извор: Православие.ру

Христос васкрсе - Ваистину васкрсе!

Братство Храма Светог Саве у Краљеву

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА У ТОКУ ВАСКРШЊЕГ ПОСТА:

Радним данима:

Јутарња служба у 07.00

(средом и петком Литургија Пређеосвећених Дарова)

Вечерња служба/Повечерје у 18.00

Суботом:

Света Литургија у 08.00

Вечерња служба у 18.00

Недељом и данима означеним црвеним словом:

Јутарња служба у 08.00

Света Литургија у 09.00

hramsvetogsavekraljevo

036 314 033